

ئولمک وار، دؤنمک یوخدور

خلقىمیزین آزادلیق یولوندا گؤتوردوگو بؤیوک قدمین حقیقی معناسینی درک نتمکدن عاجز اولان تهران آزادیخواهлары ایکی اساسی مسئله ده بیزه، نوز عقیده لرینجه، بؤیوک ایراد تاپمیشلار. بونلاردان بیرى آذربایجان دیلی؛ ایکنجیسی ایسه آذربایجانلیلارین ملیتی دیر. بو ایرادی بیز نوزلرینی آزادیخواه آدلاندیران فارس متعصب لرینین هامیسیندان نشیتیمشیک و جوابیمیزدا چوخ ساده اولموشدور. آذربایجانلی فارس دلیل و فارس دیلینی آذربایجانلینین اکثریتی باشادوشه بیلیمیر. گوج ایله اودیلی آذربایجانلیلارا تحمیل نتمک ممکن اولایلمه میش و اولمایاجاقدیر. آذربایجاندا نله بیر نو تاپیلماز که، اونون اهالیسی آذربایجانلی اولسون، اما آذربایجان دیلیندن باشقا بیر دلیل ایله دانیشماغا رغبت گؤسترسین. مرحوم حاجی امام جمعه خوئی، قیرخ ایل تهراندا یاشادیغی حالدا نوزونون تکیه کلامی اولان "پی اوغلان" سؤزونو ترک ندیب اونا مناسب بیر فارس سؤزو ایشله ده بیلمه میشدی. بو ایسه تهرانلیلار آراسیندا ضرب المثلیر. تهرانی نوزونده حاجی امام جمعه کیمیلرین سایى یوزمیدن علاوه دیر و بونلارین هامیسی نوز آرالاریندا آذربایجان دیلله دانیشماغی سنه ر و اوندان لذت آپارارلار. آذربایجانلی یوز ایل خارجه قالارسا، اخلاق، روحیه و طرز تفکر جهتن آذربایجانلیدیر. او نوز یوردونو، نوز آتا و بابا اوجاغینی سنه ر و اونو یاد نتمکله افتخار نده ر.

آذربایجانا دلسوز لوق نده ن فارس آزادیخواهلارینا دنمک گرکدیر که، سیزلر، اگر وحشته سالیب تهرانا چکدیگینیز، آذربایجانلیلارین اوره گینه گیره بیلسیز، اورادا آذربایجانا اولان عشق محبتی گوردوکه حیرت نده رسیز. چونکه سیزده نوز یوردوزا محبت و علاقه یوخدور. آذربایجانلی هنج بیر جهتن سیزه بنزه مه دیگی کیمی، وطن محبتی، آنا عشقینده ده سیزلره اوخشاماز. سیز اونو تانییا بیلمه سیز. چونکه اونون نهادیندا اولان حس و غرور ملیدن سیزلرده اثر یوخدو. دوغرو دور، آذربایجانلی

دموکراسی نهضتی باشلانان زمانه دک نوزونون ملیتی حقینده آز دانیشمیشدیر. ولی عملده او نوزونو مستقل بیر ملت حساب ندیب، جهت و سببسیز عزیز اولان مرتجعلره یابانجی گۆز ایله باخیب اونلارین تحت حاکمیتینده یاشاماغی نوزونه عار بیلیمیشدیر.

گنډین جنوبی محله لرینده و کارگر یاشایان کوچه لرده بیرقدر دریندن تحقیقات ندین. آذربایجانین مختلف گوشه لریندن، بیر پارچا چۆره ک قازانماق ایچون، مهاجرت ندیب اورالاردا فقیر و یوخسول حالدا یاشایان زحمتکش و قهرمان انسانلارین حالی ایله آشنا اولون، بیلین که، نه سببه بیز اونو بیر ملت تانییب نوزونو اداره نتمگه حقلی بیلیریک.

تهراندا منتشر اولان "کیهان" روزنامه سی نوزونون ۸۶۳نجو نمره سینین اساسی مقاله سینى "پیام به پیشه وری" عنوانی آلتیندا منه خطابا یازیبیدیر. من شخصاً خودستالیق ایله ایشیم اولمادیغیندان اونون حقیده یازدیغی مثبت سوزلره بنله قیمت ونره ن دگیم. اونا گۆزه او خصوصدا بحث نتمک ایسته میره م. اصلاً فارس مرتجعلری آذربایجانلیلاری نوز یانلاریندا آنلاماز و قابا حساب نده ر. حتی نوزلرینه یاراشان آدلار ایله اونلاری آدلاندیرماقدان خجالت چکمز لر. "کیهان" دا مقاله یازان آقادا او خیال ایله منیم باشیمی یاریب اتگیمه قوز تۆکمک ایسته میشدیر. قوی ریاکارلیق، ایکی اوزلولوک تهرانلیلارا قالسین و اونلارین حیلله گزلیگی بیزی آلداتماسین. پیشه ورییه پیام گۆنדרمگین فایداسی یوخدور. آذربایجاندا وجوده گلن نهضتی پیشه وری وجوده گتیرمه میشدیر. بو، خلقین روحوندان، اوره گیندن قویان بویوک نعره نین اثریدیر. پیشه وری و اونون مسلکداشلاری ایسه، خلقی سؤیوب اونون سعادتینی آرزو نندیکلرینه گۆره، بو نهضتدن کناردا دورا بیلمز دیلر. پیشه وری ساده بیر یازیبیدیر. لاکن او همیشه فکرلرینی خلقدن آلدیغی ایچون، خلقین احتیاجلارینی دوشونوب اونون دردلرینی آنلایاتلاردان اولموش، اونون سعادتینی نوزونه مقصود و هدف قرار ونرمیشدیر.

"کیهان" روزنامه سینین یازچیسسی آقای نوشادین اشتباهی بوندا دیر که، او، پیشه ورینین آذربایجانین ملی آزادیغینا قاریشماسیننی مرتجعربله آپاردیغی مبارزه ده گۆردوگو خسارت، یا مرتجعربین اونون شخصی حقیقنده ایشلدیکلری خیانتده آختاریر. بو پیشه ورینی تحقیر نتمک دئمکدیر. پیشه وری و اونون کیمی خلق خادمتری سیاسی مبارزه لرده نوزلرینین شخصی احساساتلارینی دخالت و نرملر. بو چوخ کیچیک و جاهل آدمالارین ایشیدیر.

من پهلوینین اون بیر ایلیک زندانیله مجلس مرتجعربینین اعتبارنامه علیهینه ایشلدیکلری مسخره آمیز اوشاقلیغی چوخدان اونوموشام. بیز ایندی بویوک ایش ایله مشغولوق. کنچمیشی خاطرلاماغا بنله وقتیمیز اولای بیلمز. حتی او قارا گونلرده بنله من شخصی انتقام حسی و خصوصی عداوت ایله یاشامامیشام و بونو افتخار حسیله یازا بیلرم. وجدانیم بو خصوصدا راحت و آسوده دیر. ظاهری آزادخواهالارین خلقیمیزین ملی مبارزه سینه شخصی رنگ و نرمه سینه "نوز آرشیننی ایله نولچمک" دنیرلر. بیزیم مبارزه میز شخصی دگیلیدیر و کیمسه دن شخصی انتقام چکمک ایسته میریک. سیاستده انتقام ایله مشغول اولماق اولماز. صحبت پیشه ورینین شخصی اخلاقی اوستونده دگیلیدیر. ناحق ینره بیزی تطمیع نتمگه چالیشان تهران یازچیلارینا بو کیمی یازیلاری اوخودوقدا، آجیریق اونلارین روحلارینین ضعیف لیگینه یازیغیمیز گلیر.

مثلاً "کیهان" یازیر: (سیز آذربایجان دیلی و ملیتیندن صرف نظر نتمسه نیز بیر کوچک خان، بیر ستارخان، بیر خیابانی اولای بیلرسیز.) من بویوک سیمالارین آدینی همیشه احترام ایله ذکر نتمیشم، لکن اونلارا هرگز تقلید نتمک آرزوسوندا دگیلم. چونکه من شخصی آد ایچون چالیشمیرام. من آذربایجان دموکرات فرقه سینین عادی بیر عضویم و آرزو ندیرم خلقیمیزین نهضتی فرقه میزین آدیله تمام اولسون و من ده فرقه نین بویوک آدیله افتخار ندیم. تازا تهرانی ستارخان، خیابانی و میرزا کوچک خان و محمد تقی خان کیمی فداکارلارا نوردیگی پاداش آرزو ندیلمه لی بیر

پاداش دنیلدیر. لنین و مصطفی کمال اولماق فکری ایسه ابداً منده اولای بیلمز. چونکه لنین کیمی شخصلر هر بیر محیطده دوغا بیلمز لر. آتا تورک ایسه باشقا بیر شرایطده میدانا چیخمیشدیر.

(گلین بو کیچیک دایره دن که، نوز دوره نیزده چکمیشسیز، آیاغیزی کنار قویون، بو مُمزلیک که، آذربایجان ایله ایرانین سایر نقطه لری آراسیندا چکمیشسیز، آرادان گوتورون تا بیر کوچک خان یا ستارخان یا خیاباتی و یا لنین و یا آتا تورک اولاسیز.)
بونو تهران آزادخواه‌لاریندان بیرسی یازیر. بو ثبوت ندیر که، اونلار چوخ عاجز و چوخ زیون آداملاردیر. نوز اراده و قوه لرینه اعتماد لاری دا یوخدور. خارجدن بیر نجات ونریجی آختاریرلار. بیر ملت ایچون بوندان بویوک بدبختلیک اولایبلمز. دونن رضا خاندان نجات گؤزله، ینلر بوگون پیشه وریدن، آذربایجانین دوره سینه چکیلن دایره نی پوزوب، نوزلری ایچون آزادلیق وجوده گتیرمک طلب ندیرلر. بو بیچاره لیک دیر. بو نله بیر بختلیکدیر که، دیری و عاقل ملتلر اونو نشیتمکدن نفرت ندیرلر. پیشه وری ایسه نوزونون مسخره حالا دوشدو گوندن خجالت چکیر.

دوغرودور پیشه وری آذربایجان دموکرات فرقه سینین آغ ساقالاریندان حساب اولونور و آذربایجان مجلس ملیسی اونا اعتماد ندیب ملی حکومتین باشیندا قویموشدور. لاکن او هنج وقت خودسر و مطلق العنان دگیلیدیر. او فرقه و ملتین ساده بیر سربازی دیر. او بیرینجی سینین دستوری، ایکینجی سینین آرزوسو اوزره حرکت ندیر.

بیچاره تهرانلیلار. گؤرونور خلق و ملتین قدرتینی هله ده درک نده بیلمه میشلر. اونلار نله خیال ندیرلر که، پیشه ورینین شهرتی و یا آذربایجان خلقینین اونا اولان اعتمادی اونون قاباقدان تهیه نئدیگی نقشه وزره وجوده گلیمیشدیر. یا اینکه پیشه ورینی، آپاریلان مبارزه ده، قاباغا چکن اونون قاباغا دوشمک منظوروندان ایره لی گلیمیشدیر.

بورادا آذربایجان خلقینین نکاوتی و روح یوکسکلیگی آشکارا چیخیر. آذربایجانلی هرگز حاضر اولماز تک بیر شخصدن نوزو ایچون نجات و آزادلیق گوزله سین و اونا خطاب نده رک- سرحدلری آچ بیزه ستارخان و مصطفی کمال اول- دنسین. تهرانی ایسه بنله سوزلری دنمکدن اوتانماز. حتی اونو بیرینجیلیک قازانان غزیته سینده یازیب انتشار و نرنگه ده جسارت نده ر. بونلار آنلاماق ایسته میرلر که، بیزیم قدرت و گوجوموز مبارزه نین ملی خاصیتینده دیر. آذربایجان خلقینی بیرلشدیریب و اونلاری دموکرات فرقه سینه باغلیان آنجاق فرقه میزین میدانا آدیغی ملی شعارلاردیر.

بیز بوتون ایران نامینا آز دانیشمایشیق. حزب توده نین تهرانا گوندردیگی ساییسیز- حسابسیز تلگرافلار هنوز اونودولمامیشدیر. بونلار بیهوده سوزلردیر. تهران آزادلیق ونره بیلمز. تازا او آزادلیغی آلدیقدان سونرا ملتیمیزین ملی اسارتی باقی قالماسینی بیز دوشونمه میش دگیلیک. یدی* یاشیندا تازا دیل اچان کوریه بالالارین باشینی بیگانه دیل تعلیم نتمک واسطه سیله ازیب، چورودوب فاسد نتمگه بیز آزادلیق دئییه بیلمه ریک. بنش ملیونلوق بیر خلقی زور ایله یابانجی بیر خلقین حاکمیتینه تابع نتمک آزادلیق دگیلدیر. قرنلر بویو قهرمانانه مبارزه آپاران بیر جمعیتین ملتینی اوچ نفرین خوشونا گلکمکن نوتری انکار نتمک انسانلیغا یاراماز. باشلادیغیمیز بویوک حرکتین ملی رنگ و ملی خاصیتینی دگیشدیرمک ایسته ینلر خلقیمیزین سلاحینی الیندن آماغا چالشیرلار. بونلارین آزادیخواه ماسقالاری بیزی اغفال نده بیلمز. آزادیخواه اولان آدمالار بو ملتین باشقا بیر ملت اوستونده حاکمیت سورمه سینی طلب نده بیلمز. آزادیخواهلیق حلوا دگیلدیر. آزادیخواه انسانلار گرک حق و حقیقتی انکار نتمه سینلر. حق و حقیقت ایسه آذربایجانلیلارین ملی دیل، ملی آداب و رسومی، ملی حقوق، ملی اخلاق، ملی استعداد و ملی تاریخلری دیر.

* - بو کلمه بو کتابدا (یدی) یازلمیشدیر. - یاشار آذری

تهران آزادیخواه‌لاری بیزیم ملیتیمیزی انکار نتمکله قبا و خشن استبداد روحونا مالک اولوب مرتجع‌لردن داها مرتجع اولدوقلارینی اثبات ندیرلر. آذربایجان خلقی ایسه نوزونون قدرتی ملی بیرلیک و ملی آزادلیقدا تاپمیشدیر.

ایندی آذربایجان ملی بیر نولکه دیر. اونون قهرمان خلقی نوزونو اداره نتمکله لایق اولدوغونو بوتون دنیایا اثبات نتمیشدیر. تبریز، مرکز مرتجع‌لرین خانانه سیاستینه باخمیاریق، هر جهتدن تهراندان ایره لیدیر.

امنیت، آسایش، خلقین قیدینه قالماق، اوجوزلوق، ایشسیزلیک ایله مبارزه، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تدبیرلریمیز خلقی گلجگه گوندن-گونه امیدوار نتمکده دیر. تهران حکومتین قلمروینده ایسه درین و قطعی ناامید لیک حکم سورمکده دیر. مایوس بیر ملت انقراضه محکوم‌دور. امیدوار ملت ایسه هر جور مشکلاته غالب گلیب یاشار و آرزولارینی اجرا نتمک یولوندا هنج بیر فداکارلیقدان آیاق گنری قویماز.

ایندی بیز هر گون، هر ساعت ایره لی گندیریک. تهران ایسه مرتجع‌لرین و نوزلرینی آزادیخواه گؤستمگه چالیشان بوشبوغازلارین قارا سایه سینده فلاکته سوروکله نیر.

بیز مبارزه نی آخرا قدر آپارماغا آندا ایچمیشیک.

نولمک وار، دونمک یوځدور. (پیشه وری)

کتاب منبع سی: شهریورین اون ایکی سی

۱۳۲۴ - ۱۳۲۵

آذربایجان دموکرات فرقه سینین بیرنجی ایل دونومی مناسبتیه

مرکزی تبلیغات شعبه سینین نشریه سی

تبریز ۱۳۲۵

تایپ الیین: یاشار آذری

کتابخانین اینترنت آدرسه: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

پست آدرسه: BM IWSN, London WC1N 3XX, UK

ایمل آدرسه: yasharazarri@yahoo.com

نشر کارگری سوسیالیستی نین مسنوله: یاشار آذری

تایپ الیین تاریخ: ۱۳۸۵